

Skåne, vecka 19 2018:

Tillväxten och kväveupptaget startade något sent i år efter kallt väder i mars och även tidvis i april

Vi inledde årets mätningar av grödans kväveupptag 20 april och den andra mätningen utfördes 4 maj. Veteplantornas upptag av kväve är något senare än åren 2016 och 2017. Där gödsling skett hade 11 till 43 kg per hektar tagits upp av grödan 4 maj. Upptaget i fältet, jämfört med den ogödslade nollrutan, varierade mellan 3 och 29 kg mer kväve per hektar. Plantorna var i bestockningsstadium på två platser, medan stråskjutningen startat på de övriga 11 platserna.

Nollruta Skegrie 1 den 4 maj 2017 (Foto: Cecilia Linge)

Vi mäter kväveupptaget dels i ogödslade rutor och dels i det övriga, gödslade fältet. På så sätt kan vi följa markens kväveleverans och beräkna hur mycket av gödslat kväve som tagits upp av grödan. Mätningarna gör vi i samarbete med Yara, som lånat ut en handburen N-sensor till oss på Greppa Näringen i Alnarp, Jordbruksverkets rådgivningsenhet. YARA mäter i och skickar ut nyhetsbrev från kvävestegeförsök i höstvete. Tre av dessa finns i Skåne och ett i Halland och de är delfinansierade av Jordbruksverket.

I år har vi lagt ut 13 nollrutor i höstvetefält hos nio lantbrukare i Skåne, i länets västra delar, i Kristianstadstrakten och på Österlen. Vi rapporterar även från ett fält i trakten av Falkenberg. De mätningar som görs i Kalmar län redovisas, liksom förra året, i Säsongsnytt Öst. Vi rekommenderar att du som är intresserad av dessa mätningar även prenumererar på denna version av Säsongsnytt.

Mätning en gång per vecka

Vi mäter en gång i veckan fram till strax efter vetets axgång och publicerar Säsongsnytt med värden varje vecka, tisdag morgon. När det finns saker att rapportera, kommenterar vi kväveupptaget vid Växtskyddscentralernas telefonmöten för rådgivare på tisdagar.

Sort och förfrukt

Mätningarna sker i fem av fälten i sorten Julius, i två fält var, med sorterna Brons, Linus och Torp och i ett fält Ellvis och i ett Praktik. Platser där rutorna finns är i princip de samma som tidigare år och på sex av platserna är det ”goda förfrukter” och i sju av fälten, stråsåd. Även fördelningen av förfrukter är ungefär samma som tidigare år, vilket ger ett mått på årsmånen. I nästa Säsongsnytt beskriver vi grunddata, såsom sådatum, utförd gödsling m.m.

Stallgödsel

På sex av platserna, tillförs enbart mineralgödsel i fältet och i växtföljden. På resten av fälten tillförs organisk gödsel i form svinflyt, nötflyt eller biogödsel i växtföljden.

Grödans kväveupptag har nu börjat

Vid mätningarna 20 april var vetegrödan i bestockningsstadium DC 21-23. Upptaget av kväve varierade både i nollrutorna och i gödslade delar av fältet med mellan 10 och 28 kg per hektar. I medeltal var upptaget större där gödsling skett. Vid nästa mätning som vi gjorde 4 och 5 maj hade upptaget i nollrutorna i medeltal ökar med 5 kg per hektar och i gödslade fält med 19 kg per hektar, det vill säga under två veckor.

Väderdata

Vi har sammanställt väderdata från stationer (främst Lantmet) som finns nära mätfälten. Under tvåveckorsperioden har vädret varierat med några varma dagar i periodens början och något svalare under den andra veckan. Marktemperaturen hade den 4 maj kommit upp i 10 grader, vilken skulle kunna innebära att marken mineralisering av kväve nu kommer igång. Nederbörds mängden var totalt 10-20 mm under de två veckorna på de flesta platser. Efter mätningen 4-5 maj har luftens temperatur ökat betydligt, till över 20 grader, vilket bör sätta fart på kväveupptaget.

Tabell 1. Grödans upptag av kväve 4-5 maj, Skånes och Hallands län

Plats	Sort	Förfrukt	DC-stadium	Upptag i nollruta (kg N/ha)	Upptag i fält (kg N/ha)
Kattarp 1	Julius	höstraps	30	17	37
Kattarp 2	Julius	vitklöver	30	27	46
Västraby	Ellvis	höstvete	23	21	29
Furulund	Brons	höstraps	23	24	35
Skegrie 1	Linus	höstvete	31	14	40
Skegrie 2	Linus	höstraps	31	24	48
Trelleborg	Brons	vårkorn	30	13	29
Sjöstorp 1	Julius	havre	30	11	13
Sjöstorp 2	Julius	höstraps	30	15	25
Löderup 1	Torp	höstraps	30	31	59
Löderup 2	Torp	vårkorn	30	20	49
Kristianstad	Praktik	vårkorn	30	43	54
Falkenberg	Julius	vårvete	30	29	47

Skillnader mellan platser

Av tabell 1 framgår värden för kväveupptag, vilka sorter som odlas och förfrukt på de olika fälten. I diagram 1 illustreras upptaget kväve i de olika fälten i stapeldiagram. Vid mätningen 4 maj varierade grödans utvecklingsstadium mellan DC 23 och DC 31. I medeltal hade 39 kg per hektar tagits upp i gödslade delar av fälten. I nollrutan var upptaget i medeltal 22 kg per hektar. Upptaget i fälten, som gödslats, jämfört med upptaget i nollrutorna är i medeltal 17 kg högre per hektar, men varierar mellan 3 och 30 kg per hektar.

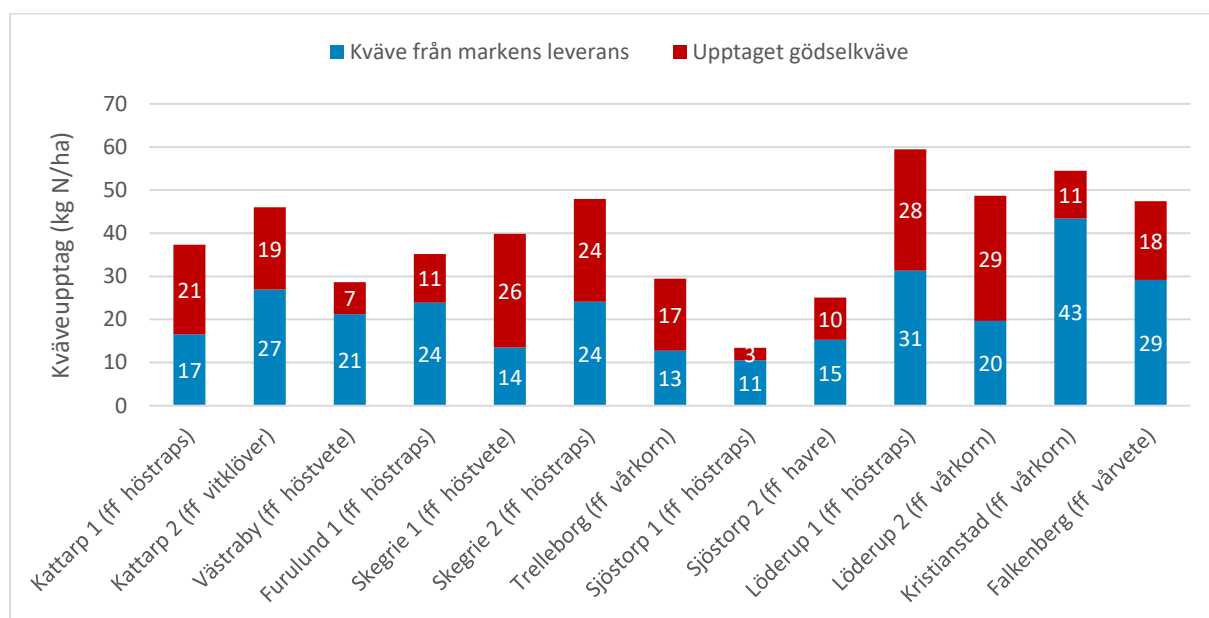

Diagram 1. Kväveupptag i höstvetefälten 4-5 maj, fördelat på markens kväveleverans och upptaget gödselkväve. Förfrukten anges inom parentes för varje fält.

Jämförelse med de fem föregående åren

Nollrutorna finns i princip på samma gårdar som de fem föregående åren och jämförelser kan göras för utvecklingen och kväveupptaget. På en plats fick vi i år välja fält på gårdar i närheten av den gård vi brukar mäta på, eftersom det inte hade gått att så höstvetete hösten 2017 i och med det regniga vädret. I diagram 2 och 3 jämförs kväveupptaget i medeltal för fälten de olika åren, dels sorterat på datum och dels på utvecklingsstadium för de olika åren.

Höstvetegrödans utveckling är i år senare än vid motsvarande datum förra året. Mängden upptaget kväve i vetegrödan i nollrutorna och i fältet i övrigt verkar också vara mindre än motsvarande datum de tre senaste åren (diagram 2). Tillväxtstarten och kväveupptaget 2018 kan därför anses vara något sent jämfört tidigare år, eventuellt med undantag för år 2013.

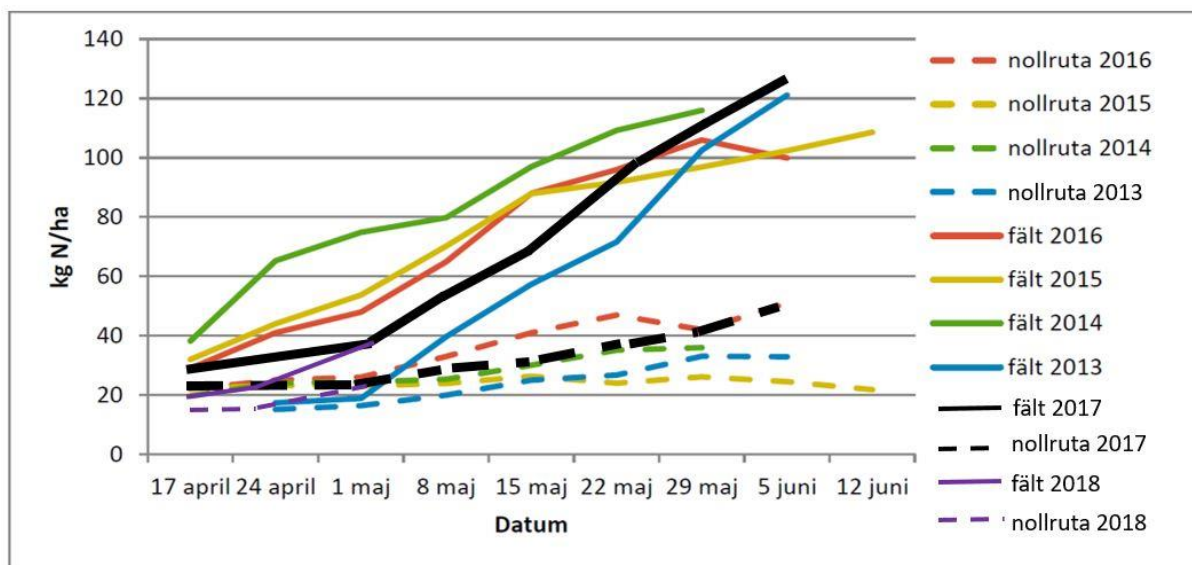

Diagram 2. Kväveupptag i höstvetefälten 2013-2017 samt de första mätningarna 2018, sorterat på datum för mätningen

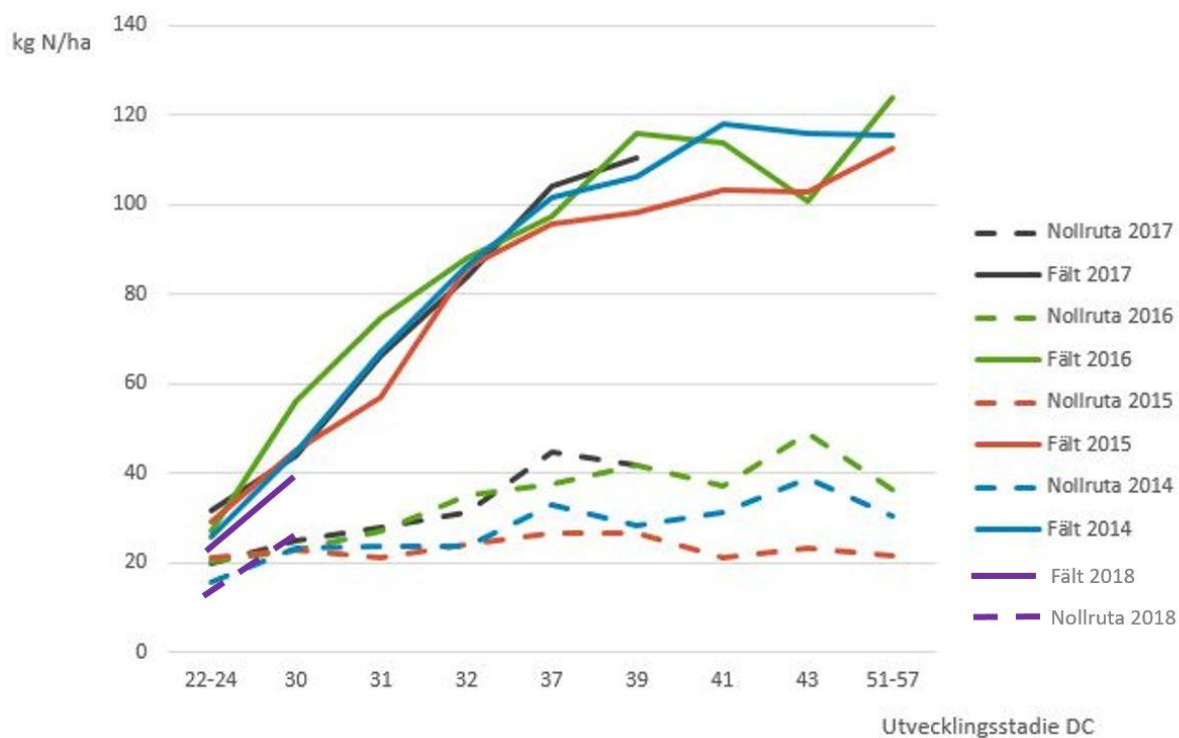

Diagram 3. Kväveupptag i höstvetefälten 2014-2017 samt de första mätningarna 2018, sorterat på utvecklingsstadium vid mätningen

CropSAT

Även i år medverkar Greppa Näringen i arbetet med att ta fram vegetationsindexkartor under vår och försommar, genom att vi bekostar inköp och bearbetning av satellitbilder. Du kommer åt kartorna från Greppa Näringens hemsida www.greppa.nu under "Räkna själv", eller via webbplatsen www.cropsat.se. Genom att lägga in adressen kan du söka upp ditt eget fält och markera block där en karta ska tas fram och skapa din egen tilldelningsfil för gödsling. På Greppa Näringens hemsida finns en manual som beskriver mer i detalj hur du gör.

Cecilia Linge, Stina Olofsson, Emma Hjelm och Hans Nilsson

Regionkontoret Alnarp